

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії і спеціальних методик

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
логопедії і спеціальних методик
протокол № ____ від ____ 202_ р.
Завідувач кафедри
_____ **Олексій ГАВРИЛОВ**

ДІАГНОСТИКА МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ
ООК – 24

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Викладач (викладачі)	Сімко Алла Володимирівна
Контактний телефон	0384976368
E-mail	kaflogoped@ukr.net , kaflogoped@kpnu.edu.ua
Профайл викладача	https://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/simko-alla-volodymyrivna/
Назва освітньої програми	Дошкільна освіта (Логопедія).
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Статус дисципліни	Освітній компонент професійної підготовки
Сторінка курсу в MOODLE	

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ

Міждисциплінарні зв'язки	«Пропедевтика мовленнєвих порушень», «Загальна та дитяча психологія».
Мова викладання	українська
Обсяг дисципліни	
Характеристика навчальної дисципліни	
Найменування показників	

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2022-2023	
Семестр вивчення	2	
Кількість кредитів ЄКТС	4	
Загальний обсяг годин	120 год.	
Кількість годин навчальних занять	48 год.	
Лекційні заняття	18 год.	
Практичні заняття	18 год.	
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	12 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	
Форма підсумкового контролю	залік	
Анотація курсу.	Програма курсу з «Діагностики мовленнєвих порушень у дітей» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі дошкільної освіти відповідно до світових тенденцій та національного досвіду України. На сьогодні передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей із порушеннями психічного, фізичного та (або) розумового розвитку в умовах загальноосвітніх установ для дітей із типовим розвитком (так зване інтегроване та інклюзивне навчання і виховання). Тому, сучасний педагог дошкільної освіти повинен мати знання про специфіку дітей з особливостями психофізичного розвитку, уміти організовувати освітній процес з опорою на принципи корекції і компенсації порушення, уникнути помилок у визначенні шляхів і методів навчання і виховання дитини.	
Консультації з навчальної дисципліни	<i>Онлайн-консультації або очні консультації (згідно графіка)</i>	
Мета і завдання курсу	Мета курсу: забезпечення засвоєння здобувачами вищої освіти знань теоретичних основ діагностування мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку, та впровадження в практику найбільш продуктивних методик. Основні завдання дисципліни: 1. Засвоїти здобувачами вищої освіти теоретичних основ та принципів диференційованої діагностики для виявлення та проведення обстеження дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення. 2. Оволодіти знаннями та вміннями практичного застосування методики диференційованої діагностики мовленнєвих порушень разом із підготовкою практичного матеріалу для обстеження. 3. Оволодіти вміннями розробляти схеми обстеження, добирати завдання, виділяти якісні та кількісні параметри оцінок виконаних завдань для різних форм мовленнєвих порушень.	
	ФОРМАТ КУРСУ	

	Форми та види проведення навчальних занять	Лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні заняття, індивідуальні завдання, самостійна робота.
	Методи та форми контролю	<u>Методи контролю:</u> опитування на практичних заняттях, виконання лабораторних завдань, участь в дискусіях, вирішення проблемних кейсів, тощо. <u>Форми контролю:</u> розробка презентацій, індивідуальних або групових проєктів, написання модульної контрольної роботи.
	Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
	Індивідуальні завдання	Виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань має на меті вироблення умінь, необхідних для вирішення професійних завдань. Порядок виконання: -ознайомитися з вимогами до індивідуального завдання; -ознайомитися зі змістом індивідуального завдання; -визначити, чи доводилося вам виконувати подібні завдання; -проаналізувати теоретичний матеріал, необхідний для виконання індивідуального завдання; -визначити питання, на які ви не можете дати відповіді самостійно, та зверніться з ними на консультації до викладача; -конкретизувати завдання, які ви маєте вирішити в ході виконання індивідуального завдання; -скласти розгорнутий план виконання завдання; -підбрати методи виконання завдання; -виконати індивідуальне завдання відповідно до плану; -проаналізувати, чи всі поставлені завдання ви виконали; -внести, при потребі, корективи до виконаного завдання. -оформити завдання відповідно до вимог; -здати завдання викладачу у зазначений термін.
	Інтегральна компетентність (ІК) Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних технологій і фахових методик дошкільної освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК 05 - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 08 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ФК 23 – Готовність до діагностико-консультативної діяльності. ФК 24 - Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний логопедичний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням:
<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>
3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми оцінювання	Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю. Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі. https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ
-------------------------	---

Таблиця 1

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендован і системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційн а	залікова
			відмінно	зараховано
90-100	A (відмінно)	10		
82-89	B (дуже добре)	25		
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10	задовільно	
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю	1. Поняття «діагноз», «диференціальна діагностика», її завдання. 2. Етапи діагностичного процесу, їх характеристика. 3. Особливості вікових періодів у розвитку дитини. Їх значення для діагностування. 4. Характеристика психомоторного розвитку дитини 5. 1-го року життя: а) від одного до трьох місяців; б) від трьох до шести місяців; в) від шести до дев'яти місяців; г) від дев'яти до дванадцяти місяців.
--	--

	6. Обстеження функцій черепно-мозкових нервів, їх значення. 7. Обстеження вегетативних функцій, їх значення. 8. Обстеження вищих кіркових функцій, їх значення. 9. Обстеження фізіологічного дихання, його значення. 10. Обстеження дрібної моторики, її значення. 11. Обстеження артикуляційної моторики, її значення. 12. Обстеження сторін усного мовлення: а) звукової, б) фонематичної, в) лексичної, г) граматичної. 17. Диференціальна діагностика дислалії із дизартрією, ринолалією. 18. Диференціальна діагностика органічної дислалії та стертої форми дизартрії. 19. Диференціальна діагностика тахілалії із заїканням. 20. Диференціальна діагностика затримки мовленнєвого розвитку та загального недорозвитку мовлення. 21. Мовленнєва картка дитини, методика її заповнення. 22. Клінічні види ЗНМ. Загальна характеристика. 23. Комплексний підхід до подолання ЗНМ у дітей дошкільного віку. 24. Рання діагностика та профілактика ЗНМ. 25. Методика обстеження дітей із ЗНМ. 26. Зміст психолого-педагогічного обстеження дитини дошкільного віку з дизартрією. 27. Зміст та методика обстеження дитини з алалією. 28. Зміст та методика обстеження дитини із заїканням. 29. Зміст та методика обстеження дітей із дислалією. 30. Зміст та методика обстеження дітей із ринолалією. 31. Обстеження психомоторики на рівні А. 32. Обстеження психомоторики на рівні В. 33. Обстеження психомоторики на рівні С. 34. Обстеження психомоторики на рівні Д. 35. Характеристика рівнів побудови рухів за М.О. Бернштейном.
Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)	Основна: 1. Белова О.Б. Пропедевтика мовленнєвих порушень. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Медобори 2006, 2017. 140 с. 2. Белова О.Б. Спеціальна методика розвитку мовлення. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори 2006, 2018. 212 с. 3. Гаврилова Н.С. Логопедія: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2018. 188 с. 4. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Монографія. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с.

	5. Крутий К. Л. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ЛПРС-ЛТД, 2005. 208 с. 6. Лісова Л.І. Клінічна діагностика мовленнєвих порушень. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс» 2012. 96 с. 7. Мілевська О.П. Особливості актуалізації описової лексики у дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення. // Наукова дискусія: питання педагогіки та психології. Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2018. С. 75-78. 8. Simko A. Correction of psychomotor of the children with mental disorders development in early childhood International Journal of Pedagogy, Innovation and New Technologies. Warsaw. : Maria Grzegorzewska University, Vol. 2, No. 2, 2015, pp. 53–57. 9. Сімко А.В. Аналіз діагностики та корекції психомоторики старших дошкільників з порушеннями інтелектуальної діяльності. Актуальні проблеми психології особистості на європейському просторі, 15 лютого 2018 р. : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від дня заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський : Медобори 2006, 2018. С. 148–152. 10. Сімко А.В. Психомоторна активність молодших дошкільників з органічними ураженнями ЦНС. Актуальні проблеми експериментальної психології: досвід та перспективи (на пошану професора А.І. Шинкарюка та 100-річчя Кам'янець -Подільського національного університету імені Івана Огієнка) : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції, 25 жовтня 2018 р. / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018, С. 52–54. Допоміжна: 1. Галецька Ю. В. Особливості використання піктограм в практиці спеціальних дошкільних закладів // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія: зб. наук. пр. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. № 23. С. 33-35. 2. Голуб Н. М., Потамошнєва О. М., Хребтова Н. П. Диференційна діагностика мовленнєвих порушень : методичні рекомендації. Харків : ХНПУ, 2007. 66 с. 3. Журавльова А. Є., Федієнко В. В. Домашня логопедія без проблем книга для батьків, які хочуть самі навчити
--	--

	дитину правильно вимовляти звуки. Харків : Видавничий дім «Школа», 2006. 112 с. 4. Малярчук А. Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих вад : у 2-х ч. Київ : ЛТД, 2005. I ч. 272 с.; II ч. 183с. 5. Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : науково-методичний посібник. Київ : КНТ, 2008. 256 с. 6. Ревуцька О. В. Диференційна діагностика мовленнєвих вад : навч. посіб. Бердянськ: ФОП Ткачук О.В. 2014. 200 с. 7. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / за ред. академіка В. І. Бондаря. Луганськ : Альма-матер, 2003. 436 с. 8. Ткач О.М. Формування семантичних полів слів в онтогенезі / О.М. Ткач // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія / за ред. О.В. Гаврилова, В.І. Співака.– Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2011. Вип. III. С.192-197. Інтернет-ресурси: 1. http://www.pdkintl.org/kappan/k0206sti.htm 2. http://www.ussf.kiev.ua 3. www.canada-ukraine.org 4. http://www.learning.gov.ab.ca/ 6. http://www.logoped.ru/ 7. http://www.logoped-sfera.ru/
--	--